

**การสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์ : กรณีศึกษาการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียน
ของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตก ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ภาควิชาศิลปะการแสดง
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**

**Creating a ballet identity: a case study of overtime ballet learning
of the students(years 1-4) majoring in Western Dance at
the Department of Performing Arts, Faculty of Fine and Applied Arts,
Mahasarakham University**

พีระ พันลูกท้าว¹

Peera Phanlukthao¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์ของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4 ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2.) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียนของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4 ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งนี้การเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียนกลุ่มประชากรคือนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 25 คน ประกอบไปด้วยนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 จำนวน 4 คน นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 คน และนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 4 จำนวน 7 คน สถานที่ใช้ในการเก็บข้อมูลห้อง FA 408 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามระหว่างเวลา 19.00 น. - 21.30 น. วันจันทร์ - วันศุกร์ ปีการศึกษา 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้เรียนและแบบสอบถามการใช้วิธีการสอนบัลเล่ต์รูปแบบอิสระของผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์บัลเล่ต์ของนิสิตสาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 8 ด้าน คือ 1.) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน 2.) ปัจจัยด้านสถานที่เรียน 3.) ปัจจัยทางด้านนโยบายการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 4.) ปัจจัยทางด้านหลักสูตรบัลเล่ต์ 5.) ปัจจัยด้านการถ่ายทอดความรู้อันนำมาซึ่งการซึมซับอัตลักษณ์ความเป็นบัลเล่ต์ของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกที่เกิดจากผู้สอนและนิสิต 6.) ปัจจัยของรูปแบบการสอนบัลเล่ต์ลักษณะอิสระ 7.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และ 8.) ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียน

คำสำคัญ : การสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์, ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจ, วิธีการสอนบัลเล่ต์รูปแบบอิสระ

¹ อาจารย์ ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ABSTRACT

The purposes of this research study 1.) to investigate factors influencing the creation of ballet identity by the students from the freshman to senior years, majoring in Western Dance at the Department of Performing Arts, Faculty of Fine and Applied Arts, Mahasarakham University, and 2.) to study the students' achievements and their satisfactions towards overtime ballet teaching at the Department of Performing Arts, Faculty of Fine and Applied Arts, Mahasarakham University. The samples comprised 25 Western Dance major students (years 1-4) who were studying in academic year 2013 including: 4 first-year Western Dance students, 10 second-year Western Dance students, 4 third-year Western Dance students, and 7 fourth-year Western Dance students. The studied site was Room FA-408 in the Faculty of Fine and Applied Arts, Mahasarakham University. Data were collected from Monday to Friday between 07:00 - 09.30 p.m. in academic year 2013. The research instruments included a student satisfaction form and a questionnaire about the free class method for ballet teaching. Data were analyzed through descriptive analysis.

The findings showed that the ballet identity created by the Western Dance major students at the Department of Performing Arts, Faculty of Fine and Applied Arts, Mahasarakham University was influenced by eight factors as the following : 1.) Teaching and learning methods, 2.) The learning location, 3.) The admission policy of Mahasarakham University, 4.) The particular ballet program, 5.) Transfer of knowledge from the teacher which contributes to ballet identity absorption of the students, 6.) Free class method for bullet teaching, 7.) Class participation and 8.) Student's achievement and satisfaction towards overtime bullet teaching

Keywords : Creation of Ballet Identity, Achievement and Satisfaction, Free Class Method for Ballet Teaching

บทนำ

นาฏยศิลป์มีบทบาทและหน้าที่ในการรับใช้สังคมและผู้คนในสังคมซึ่งนาฏยศิลป์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของบริบททางสังคมของประเทศไทยที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและสะท้อนวิถีความเป็นอยู่ของคนในแต่ละภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ตลอดจนขนบ ธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่นที่มีอยู่หลากหลาย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (2557) ได้ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน ปกป้องคุ้มครองจารีตประเพณี ภูมิปัญญาและ

ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสมในสังคม มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ในขณะเดียวกันคนในชาติก็พร้อมที่จะเปิดรับสิ่งใหม่ๆ อาทิวัฒนธรรม ความเชื่อ อาหาร ศิลปะ นาฏยศิลป์ ดนตรี รายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมจากต่างประเทศปรับเข้ามาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตเพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจ ซึ่งจะทำให้คนในชนชาติมีความตระหนักรู้และกระทำตนให้มีความเท่าทันสมัย ทันเทียมนานาอารยประเทศ บัลเลต์เป็นศิลปะทางวัฒนธรรมของชาติตะวันตกที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในประเทศไทยทั้งในส่วนกลางและ

ภูมิภาคและมีบทบาทหน้าที่รับใช้สังคมในรูปแบบการ
แสดงและการศึกษา นอกจากนี้ ศิลปะการเต้นบัลเล่ต์
ได้เข้ามาสู่ประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2477
โดยมีการเรียนการสอนอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์
กรมศิลปากรสอนโดยมาตามสวัสต์ ธนภิบาล การเรียน
การสอนบัลเล่ต์ในสมัยนั้นจะเป็นวิธีการสอนบัลเล่ต์
รูปแบบอิสระ (Free Class) กล่าวคือการสอนโดยครู
มีการสาธิตและปฏิบัติเพื่อเป็นตัวอย่างต่อผู้เรียน
ผู้เรียนก็จะปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้เรียนได้เห็นได้สัมผัส
ซึ่งวิธีการสอนบัลเล่ต์รูปแบบอิสระนี้ผู้สอนจะสอนจาก
ประสบการณ์ของตนและถ่ายทอดสู่ผู้เรียน ปัจจุบันการ
เรียนการสอนบัลเล่ต์ในประเทศไทยนั้นมีหลักสูตร
ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกในการเรียนบัลเล่ต์
มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรเอกชนจาก
ต่างประเทศหลักสูตรอาร์เอที รอยัลอะคาเดมี ออฟ
แดนซิ่ง (RAD) ประเทศอังกฤษ หลักสูตรคอมมอนเวลท์
โซโซโตออฟฟิซเซอร์ออฟแดนซิ่ง (CSTD) ประเทศ
ออสเตรเลีย หลักสูตรรัสเซียบัลเล่ต์สคูล (Russian
Ballet School) ประเทศรัสเซีย เป็นต้น ในแต่ละ
หลักสูตรมีอัตลักษณ์ (Identity) และสไตล์ (Style)
ซึ่งผู้วิจัยเรียกว่า “ดาร์บ” ตลอดจนวิธีการสอน
(Methodology) ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัย
แวดล้อมในบริบทในแต่ละพื้นที่และวัฒนธรรมดังที่
ยศ สันตสมบัติ (2548 : 11) เสนอแนะว่า วัฒนธรรม
คือกฎระเบียบหรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่คนใน
สังคมยอมรับวัฒนธรรมคือวิถีชีวิต (way of life)
อย่างไรก็ตามบัลเล่ต์มิได้เพียงมีการเรียนการสอน
ในสถาบันของเอกชนเท่านั้นแต่ยังมีการเรียนการสอน
ปรากฏอยู่ในสถาบันของรัฐ เช่น จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุดรธานี โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัด
ขอนแก่น เป็นต้น ในแต่ละสถาบันการศึกษาก็มีวิธีการ
เรียนการสอนที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นบัลเล่ต์
ในแต่ละสถาบันที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ได้เปิดหลักสูตรบัลเล่ต์ ในระดับปริญญา
ตรีขึ้นเป็นแห่งแรกในเขตภาคอีสานภายใต้การบุกเบิก
การสอนของ ศิริมงคล นาฏยกุล (2558) โดยใช้วิธีการ
สอนบัลเล่ต์รูปแบบอิสระ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจ
ในการศึกษาการสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์ ของนิสิตสาขา
วิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชาศิลปะการแสดง
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โดยศึกษากรณีการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียน
สืบเนื่องจากวิธีการเรียนการสอนบัลเล่ต์ของภาควิชา
ศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคามจะเป็นลักษณะรูปแบบอิสระ (Free
Class) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้เรียน
มากที่สุดเนื่องจากการเป็นการบูรณาการเอาหลักสูตร
บัลเล่ต์จากแหล่งอื่นๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับ
พื้นฐานและทักษะของผู้เรียนบัลเล่ต์ทั้ง 4 ชั้นปี
เนื่องจากผู้เรียนจะมีเวลาศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย
ตามหลักสูตรปริญญาตรีเพียง 4 ปี หากมีการเรียนการ
สอนโดยใช้หลักสูตรเอกชนเช่น หลักสูตรอาร์เอทีที่ใช้
เวลาในการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 8 ปี จะเกิดความ
ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา นอกจากนี้วิธีการสอนบัลเล่ต์รูปแบบอิสระ
เป็นวิธีสอนที่ดีที่จะช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐาน
ด้านการเต้นบัลเล่ต์มาก่อนปฏิบัติได้ในช่วงเวลาสั้นๆ
ตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เรียนระดับ
ปริญญาตรีภายใน 4 ปี นอกจากนี้ วิธีการสอนบัลเล่ต์
รูปแบบอิสระของภาควิชาศิลปะการแสดง คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการ
เรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบท นโยบายการผลิต
บัณฑิตและวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ซึ่งนิสิตวิชา
เอกนาฏศิลป์ตะวันตกนอกจากจะเรียนบัลเล่ต์แล้ว
นิสิตยังต้องเรียนรายวิชาอื่นๆ ตามหลักสูตรของ
มหาวิทยาลัยมหาสารคามด้วย อีกทั้งนิสิตยังได้เข้าร่วม
กิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้และเป็นกิจกรรมต่างๆ
ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามกำหนดและนิสิตได้
บูรณาการองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนบัลเล่ต์

มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมและบริบทนั้นได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดยการศึกษาการสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์ ผู้วิจัยใช้แนวคิด ทฤษฎีการซึมซับและการก่อร่างสร้างตัวตน (Embodiment) วัฒนธรรม (Culture) อัตลักษณ์ (Identity) และบัลเล่ต์ (Ballet) มาเป็นกรอบในงานวิจัยนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

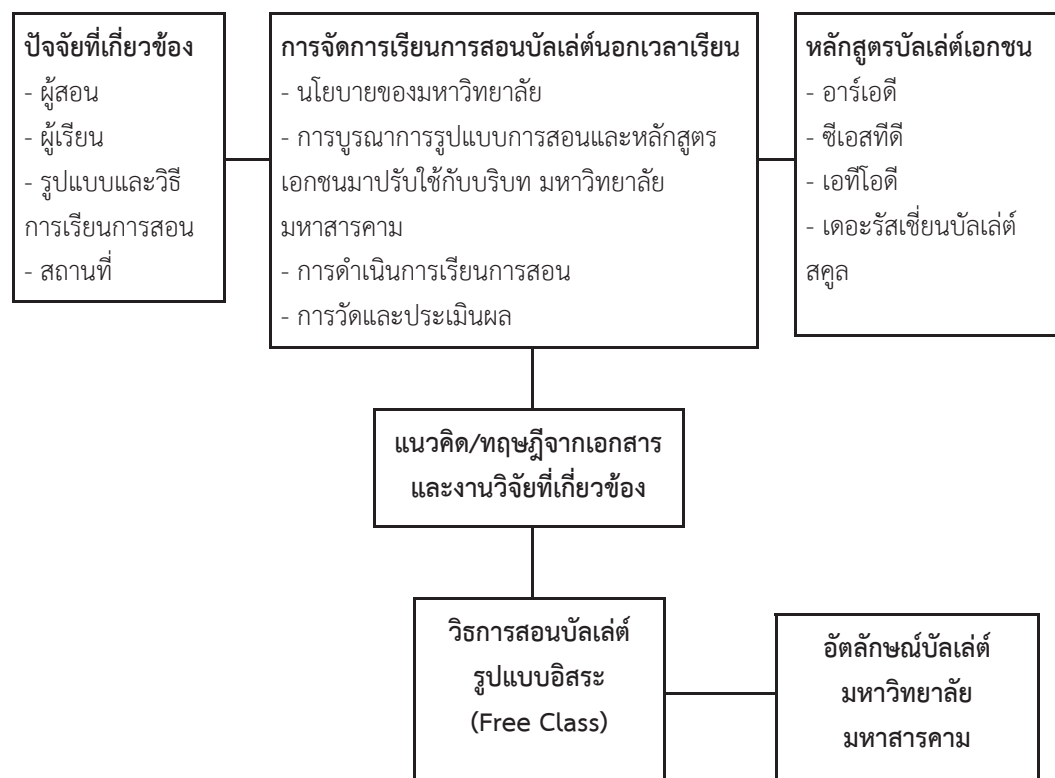
1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์ของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4 ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียนของนิสิตวิชาเอก นาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4

ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาการสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์ โดยการจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียน ในปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีกลุ่มประชากร คือ นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตก ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2556 รวมทั้งสิ้น 25 คน ประกอบไปด้วยนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 จำนวน 4 คน นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 คน และนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 4 จำนวน 7 คน
2. สถานที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ ห้อง FA 408 ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 งานวิจัยประวัติ บัลเลต์ในประเทศไทย
วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย
ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 ของสุพรรณิ บุญเพ็ง

1.2 Tomie Hahn “Sensational Knowledge: Embodied Culture through Japanese dance” (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่สื่อผ่านทางนาฏศิลป์ญี่ปุ่นที่เรียกว่า ‘นิฮง บูโย’ (Nihon Buyo) โดยมีสหสัมพันธ์กับความเชื่อ ประเพณี ดนตรี วิธีการสอน กระบวนการสอนนาฏศิลป์ระหว่างครูและลูกศิษย์โดยตำราของโหมิ่นนั้นต้องการสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างความเป็นตัวเป็นตนของนาฏศิลป์ของญี่ปุ่น Gretchen Warren “Classical Ballet Technique”(1988) กล่าวถึงวิธีการฝึกฝนบัลเลต์คลาสสิกให้ถูกต้องตามหลักการและจารีตของบัลเลต์ นอกจากนี้เกรของยังได้กล่าวถึงประเพณีปฏิบัติในห้องเรียน อาทิการทำสมาธิเคารพผู้สอน การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับบัลเลต์ การโภชนาการที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกฝนบัลเลต์

1.3 ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ราชบัณฑิต “หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์” (2542) ได้อธิบายประวัติความเป็นมาประโยชน์ หน้าที่ การประกอบสร้างนาฏศิลป์ชนิดของนาฏศิลป์ ความงามในนาฏศิลป์ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ตลอดจนการแต่งหน้าทางนาฏศิลป์และทฤษฎีนาฏศิลป์และศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากสถานที่และแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

- สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4 ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 25 คน

2. อาจารย์ผู้สอนบัลเลต์ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3 คน

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

1. กำหนดประเภทของการวิจัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Research Analysis)

2. กำหนดกลุ่มประชากรคือนิสิตสาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 25 คน และผู้สอน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามจำนวน 25 ชุด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกแบบสอบถาม 1 ชุดจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจความพึงพอใจและการประเมินวัดผล

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตกซึ่งเป็นผู้สอน แบบสอบถาม 1 ชุดจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจเหตุผลในการใช้รูปแบบอิสระมาใช้ในการสอนบัลเลต์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

การศึกษาพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

การเรียนการสอนบัลเลต์ นอกเวลาเรียนสามารถส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนให้มีเวลาเพิ่มมากขึ้นในการทดลองปฏิบัติท่าเทคนิคที่ซับซ้อนและฝึกฝนการเต้นแบบเดี่ยว แบบคู่ และแบบกลุ่มได้มากกว่าการเรียนการสอนในชั้นเรียนในเวลาราชการ สืบเนื่องจากนิสิตบางชั้นปีไม่สามารถฝึกฝนทักษะการเต้นบัลเลต์ลักษณะคู่ได้ เพราะนิสิตชายมีมากกว่านิสิตหญิง จึงทำให้เกิดปัญหาในการฝึกฝนการเข้าคู่บัลเลต์แบบจาริตนิยม จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตทั้ง 25 คน และแบบสอบถามการใช้วิธีการสอนบัลเลต์แบบอิสระของอาจารย์ผู้สอน 3 คน พบว่า มีทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความพึงพอใจอย่างมากที่สุดต่อการจัดการเรียนการสอนบัลเลต์นอกเวลาเรียน

2. ปัจจัยด้านสถานที่เรียน

สืบเนื่องจากข้อจำกัดเรื่องสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนบัลเลต์ในเวลาราชการที่มักจะถูกใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง อาทิ ห้องเรียนมีเวลาจำกัดในการใช้ในการเรียนการสอน กรณีตัวอย่างวิชาทักษะบัลเลต์ 4 มีการเรียนการสอนในทุกวันอังคาร เวลา 13.00 น. - 15.55 น. ห้อง FA 408 ปีการศึกษา 2556 ผู้สอนและนิสิตไม่สามารถใช้ห้องเรียนล่วงหน้าได้ เนื่องจากห้องเรียนจะถูกใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นต่อจากวิชาทักษะบัลเลต์ 4 ดังนั้นการเรียนบัลเลต์นอกเวลาราชการจะไม่พบปัญหาในเรื่อง

ดังกล่าว นอกจากนี้การเรียนบัลเลต์นอกเวลาเรียนยังสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเน้นย้ำ ทำซ้ำทักษะบัลเลต์ในบทเรียนที่ตนเองยังทำได้ไม่สมบูรณ์และถูกต้องตามจาริตนิยมของบัลเลต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ปัจจัยทางด้านนโยบายการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นโยบายการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาเอกนาฏยศิลป์ตะวันตกกรณีผู้เรียนไม่มีพื้นฐานและทักษะบัลเลต์นั้น ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจารย์ผู้สอนและกรรมการหลักสูตรจะต้องสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยทางคณะวิชาจะต้องรับผู้เรียนที่มีทักษะทางด้าน การเต้นชนิดอื่น อาทิ เต้นประกอบการเชียร์ เต้นจินตลีลา เต้นแจ๊ส เต้นร่วมสมัย เป็นต้น เข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้ทางคณะวิชาไม่สามารถปฏิเสธการคัดเลือกผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานและทักษะบัลเลต์เข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้ เปรียบเช่นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคอื่นๆ หากผู้เรียนไม่มีพื้นฐานและทักษะบัลเลต์ ผู้เรียนก็จะไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานาฏยศิลป์ตะวันตกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผู้ที่จะเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีจะต้องมีพื้นฐานและทักษะบัลเลต์มาแต่เดิมและมีการต่อยอดทักษะบัลเลต์ในระดับที่สูงขึ้นเมื่อมีการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย

4. ปัจจัยทางด้านหลักสูตรบัลเลต์

การเรียนการสอนบัลเลต์นอกเวลาเรียน ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในรูปแบบอิสระเป็นวิธีสอนที่ดีที่จะช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานด้านการเต้นบัลเลต์มาก่อนให้ปฏิบัติ การเต้นบัลเลต์ได้ดีในช่วงเวลาสั้นๆ ดังนั้นหลักสูตรบัลเลต์ในมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีข้อจำกัดในเรื่องของระยะ

เวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตรเป็นเวลาทั้งสิ้น 4 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรเอกชนที่ใช้เวลา 8 ปี ฉะนั้นผู้เรียนจะต้องใช้ระยะเวลาเพียงแค่ 4 ปี ตลอดการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเพื่อให้สามารถเดินบัลเล่ต์ให้ถูกต้องและสอดคล้องตามมาตรฐานและจารีตของบัลเล่ต์ นอกจากนี้ แผน กลยุทธ์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีส่วนขับเคลื่อนให้เกิดอัตลักษณ์บัลเล่ต์แห่งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สอดคล้องกับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต อาทิ การบูรณาการความรู้ การปรับใช้บัลเล่ต์เพื่อกิจกรรมเฉพาะหรือเพื่อโอกาสต่าง ๆ ที่รูปแบบของนาฏศิลป์สกุลอื่นๆ ไม่สามารถตอบสนองต่อรูปแบบกิจกรรมได้ นอกจากนี้ศักยภาพของผู้สอนที่เข้าใจ เข้าถึงสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนนั้นยังสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ด้านการส่งเสริม การพัฒนาและการสนับสนุนนิสิตนาฏศิลป์ตะวันตกในเรื่องของการบริการวิชาการเพื่อประชาคมภายในมหาวิทยาลัยและในการดำเนินกิจกรรมการบริการวิชาการบัลเล่ต์เชิงประจักษ์ ภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถทำให้นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกได้ทราบถึงแนวทางของภาวะการจ้างงานบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว

5. ปัจจัยด้านการถ่ายทอดความรู้อันนำมาซึ่งการซึมซับอัตลักษณ์ความเป็นบัลเล่ต์ของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกที่เกิดจากผู้สอนและนิสิต เริ่มจากก้าวแรกที่ผู้เรียนได้เข้ามาสู่บริบทห้องเรียนบัลเล่ต์ นิสิตสมัครใจยินยอมพร้อมรับกฎระเบียบตลอดจนข้อปฏิบัติในการเรียนการสอนซึ่งเรียกว่าบริบทบัลเล่ต์มหาสารคามที่ผู้เรียนได้ซึมซับท่าที ดำริและความเป็นบัลเล่ต์ผ่านรูปแบบการสอนบัลเล่ต์แบบอิสระได้จากคณาจารย์ผู้สอนบัลเล่ต์ ภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 คนคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริมงคล นาฏยกุล อาจารย์อรรถธมาภรณ์ ชัยวิสุทธิ และอาจารย์ ดร.พีระ พันลูกท้าว คณาจารย์ทั้ง 3 คนนี้ผ่านการอบรมและฝึกฝนบัลเล่ต์มาจากครูบัลเล่ต์ดำริบเดียวกันและ

ได้มีโอกาสศึกษาดูงานบัลเล่ต์ตลอดจนเข้าร่วมฝึกอบรมปฏิบัติการบัลเล่ต์จากหลักสูตรเอกชน ภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงสามารถสอนบัลเล่ต์ให้กับผู้เรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้เรียนจะสามารถเข้าถึงภาวะความเป็นบัลเล่ต์จากการสอนของผู้สอนได้จากการรับรู้ทางอายตนะคือ การที่ได้ยินเสียง ตาได้เห็นภาพเชิงประจักษ์ ร่างกายได้สัมผัสผัสตระหนักรู้ถึงกระบวนการท่าในการฝึกฝนบัลเล่ต์ตลอดจนการทำซ้ำครั้งแล้วครั้งเล่าจนเกิดทักษะความชำนาญในการเดินบัลเล่ต์ นอกจากนี้สภาวะจิตใจของผู้เรียนที่ได้รับรู้ในบทเพลงและการผสมผสานท่วงท่าที่เป็นแบบฝึกหัดบัลเล่ต์ซึ่งมีการออกแบบแบบฝึกหัดโดยผู้สอนซึ่งยึดถือเอาต้นทุนทางด้านทักษะบัลเล่ต์ของผู้เรียนเป็นหลักในการต่อยอดทักษะและศักยภาพทางด้านร่างกายของผู้เรียนให้มีการตอบสนองสภาวะความเป็นบัลเล่ต์ได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Tomie Hahn (2007 : 3) ที่ว่า การซึมซับเอาวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งของผู้เรียนนาฏศิลป์ วัฒนธรรมนั้นๆจะปรากฏให้เห็นผ่านทางร่างกายของผู้เรียนนาฏศิลป์ด้วยเช่นกัน โดยการระลึกถึงความทรงจำทั้งทางร่างกายและความรู้สึกนึกคิด ประสาทสัมผัสและความสามารถในการพินิจพิเคราะห์ ผ่านทางประสาทสัมผัสของร่างกายเพื่อการถ่ายทอดความหมายทางวัฒนธรรมและแสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะและการรับรู้ของวัฒนธรรม ดังนั้นการใช้เวลาเรียนบัลเล่ต์ยิ่งใช้เวลามากเท่าใดทักษะและความชำนาญก็จะมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้การเรียนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียนร่วมกันของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4 สามารถทำให้ท่าทีในการแสดงออกทางบัลเล่ต์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามก็ตีพฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนสามารถเข้าถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามหาก

ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้สอนให้ฝึกทักษะ บัลเลต์นอกเวลาเรียน อีกทั้งผลการศึกษาพบว่า การเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตเมตตา มีความตรงต่อเวลาของผู้สอน สามารถ ทำให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับและเอาใจใส่ต่อการเรียน นอกเหนือไปจากการให้ความเคารพผู้สอนในฐานะครู ผู้ที่มีทั้งวุฒิและคุณวุฒิในเวลาเรียนตามเวลาวิชาการ

6. ปัจจัยของวิธีการสอนบัลเลต์รูปแบบ อิสระ

เกิดจากการบูรณาการองค์ความรู้ ทางบัลเลต์ วิธีการ ดำเนินจากหลักสูตรอื่นภายนอก มหาวิทยาลัยมหาสารคามมาปรับใช้กับผู้เรียน อย่างสอดคล้องส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียน อย่างยิ่ง เนื่องจากผู้เรียนจะมีอิสระในการทดลองปฏิบัติ ทำเทคนิคที่มีความซับซ้อนเพื่อพัฒนาและต่อยอด ทักษะบัลเลต์ให้กับตนเองเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการ และหลักสูตรอื่นๆ อาทิ อาร์เอตี หรือซีเอสทีดี ผู้เรียน จะต้องเรียนในระดับต่างๆ ตามเงื่อนไขของแต่ละวิธีการ ของหลักสูตรกำหนดไว้และจะไม่สามารถทดลองปฏิบัติ ทำบัลเลต์ขั้นกว่าระดับที่ตนเองเรียนอยู่ได้จนกว่า จะสอบผ่านการเลื่อนระดับชั้นเรียนจึงจะสามารถ ปฏิบัติทำตามแต่ละหลักสูตรได้กำหนดไว้ ดังนั้น ลักษณะการสอนแบบอิสระเป็นตัวช่วยที่ทำให้นิสิตวิชา เอกนาฏศิลป์ตะวันตกได้ทดลองปฏิบัติทำทางที่ยาก กว่าทักษะของตนได้โดยไม่มีเงื่อนไข

7. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

การเรียนบัลเลต์ในชั้นเรียนตามเวลา วิชาการนั้นบริบทในการเรียนการสอนจะมีเพียงผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ดังนั้นความหลากหลาย ในการมองเห็นตัวอย่างในการปฏิบัติบัลเลต์จากผู้เรียน คนอื่นๆในชั้นเรียนจึงไม่มีความหลากหลายในเชิง ประจักษ์และรับรู้ในฐานานุกรมเมื่อเปรียบเทียบกับ การเรียนบัลเลต์นอกเวลาเรียนที่นิสิตทุกชั้นปีจะเรียน บัลเลต์ด้วยกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา การปฏิบัติ บัลเลต์ในแนวทางเดียวกัน การทำซ้ำจนเกิดทักษะและ

ความชำนาญ อีกทั้งการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะ มากเท่าใดผู้เรียนก็จะมี ความคุ้นชินและชำนาญ ในทักษะของตนมากขึ้น อีกทั้งการเรียนบัลเลต์ นอกเวลาเรียนเป็นการอำนวยความสะดวกในการต่อยอดทักษะบัลเลต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำแบบฝึกหัด การเต้นคู่ที่นิสิตชายและหญิงสามารถเต้นคู่ได้อย่าง สอดคล้องกับบทเรียน ทั้งนี้จำนวนนิสิตบางชั้นปี มีสัดส่วนที่ไม่สอดคล้องกับบทเรียนเต้นคู่ อาทิ นิสิตชั้น ปีที่ 2 มีจำนวนนิสิตชาย 3 คน นิสิตหญิง 1 คน การฝึก การเต้นคู่ในการเรียนการสอนเวลาวิชาการก็จะปฏิบัติ ได้อย่างไม่ทั่วถึง อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับ การเรียนการสอนบัลเลต์นอกเวลาเรียนที่นิสิตทุกชั้นปี เรียนร่วมกัน สัดส่วนของนิสิตชายและหญิงจะมีจำนวน มากขึ้นและได้ฝึกปฏิบัติการเต้นคู่ได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ในระยะเวลาของการศึกษาตลอดหลักสูตร ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตบ่งชี้ให้เห็นว่าอัตลักษณ์ ของบัลเลต์มหาสารคามเกิดจากการบูรณาการความรู้ และรูปแบบการสอนตลอดจนหลักสูตรบัลเลต์จาก บริบทนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคามผนวกเข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นลักษณะเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ทางด้าน นาฏศิลป์แห่งมหาวิทยาลัยมหาสารคามซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2549 : 285) ที่ว่า อัตลักษณ์ทางด้านนาฏศิลป์ หมายถึงลักษณะของ นาฏศิลป์สกุลใดสกุลหนึ่งโดยเฉพาะนาฏยลักษณะเป็น เครื่องบ่งชี้รูปแบบ โครงสร้าง เนื้อหา และวิธีการที่ ทำให้เห็นความแตกต่างของการแสดงชุดต่างๆจึง สามารถแยกแยะและนำเอาลักษณะเฉพาะออกมาให้ ปรากฏชัดเจน นาฏยลักษณะกำหนดได้จากการแสดงออก ของนาฏศิลป์ใน 4 ส่วนหลักคือ เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การแสดง ดนตรี การแสดง นอกจากนี้ผลการ วิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ศราณี เวศยาสรินทร์ (2554 : 28-29) เกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่ว่า การที่เราเลือก นิยามความหมายของตนเองและแสดงตนเองต่อบุคคล หรือสังคมว่าเราเป็นใครนั้น เป็นกระบวนการของการ เลือกใช้และแสดงออกซึ่งจะทำให้รู้ว่าเราเหมือนหรือ

แตกต่างจากคนอื่นหรือกลุ่มอื่นอย่างไรโดยผ่านระบบของการใช้สัญลักษณ์ (Symbol) หรือเครื่องหมายอัตลักษณ์ (Identities Markers) ซึ่งเป็นสิ่งที่ประกอบกันทั้งด้านอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวเราและกระบวนการของโลกภายนอกที่เราเกี่ยวพัน เพราะมนุษย์เลือกใช้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับตนเองทั้งในกระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลกและในส่วนของตัวเองที่มันซ้อนทับกันอยู่ ดังนั้นจึงมีการจัดแบ่งประเภทของอัตลักษณ์เป็น 2 ระดับคือระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity) และระดับอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity)

8. ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียน

เกิดจากผลสัมฤทธิ์ที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะการเต้นบัลเล่ต์ขั้นสูงได้มากขึ้นดังจะเห็นได้จากการประเมินผลการเรียนการสอนบัลเล่ต์ในเวลาราชการที่นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกชั้นปีที่ 1 - 4 สามารถสอบวัดผลการเต้นบัลเล่ต์ขั้นสูงในลักษณะเดี่ยว คู่ และกลุ่มได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนบัลเล่ต์ทั้ง 3 ท่านก็มีความพึงพอใจอย่างมากที่สุดในวิธีการสอนบัลเล่ต์รูปแบบอิสระในการจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียนให้กับนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตกดังจะเห็นได้จากผลของแบบสอบถามที่บ่งชี้ว่าความพึงพอใจจากการเรียนการสอนบัลเล่ต์นอกเวลาเรียนทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะบัลเล่ต์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น กล่าวคือผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่าเทคนิคที่มีความยากได้มากขึ้นและมีความชำนาญในการปฏิบัติท่าเทคนิคที่มีความยากและซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าอัตลักษณ์บัลเล่ต์มหาวิทยาลัยคือฟิวชั่นบัลเล่ต์ ฟิวชั่นคือการหลอมรวมการผสมผสาน และฟิวชั่นบัลเล่ต์คือการบูรณาการผสมผสานผสมวิธีการ รูปแบบและจารีตของบัลเล่ต์ในหลายๆ หลักสูตรของเอกชนโดยผู้สอนได้สักทความรู้จากประสบการณ์ของผู้สอนที่ได้มีโอกาสฝึกฝน

ปฏิบัติบัลเล่ต์จากภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคามในรูปแบบการศึกษาดูงานบัลเล่ต์ทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ผู้สอนได้รับเชิญให้แสดงบัลเล่ต์และเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงบัลเล่ต์ในสถาบันบัลเล่ต์เอกชนที่สอนบัลเล่ต์ตามหลักสูตรอาร์เอที ซีเอสทีดีและรัสเซียนบัลเล่ต์สคูลได้จัดการแสดงประจำปีมาปรับใช้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมสู่การเรียนการสอนบัลเล่ต์ในระดับอุดมศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับนโยบายการผลิตบัณฑิตเพื่อรับใช้สังคมของคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สอดคล้องกับแนวคิดของ Ilythya de Ligniere (2009 : 269) ที่ว่า สไตล์ [นาฏศิลป์] ที่ถูกหยิบยืมจากวัฒนธรรมหนึ่งสู่อีกวัฒนธรรมหนึ่งสามารถใช้การให้สอดคล้องกันได้ในรูปแบบของวิธีการและกรรมวิธีการแสดง นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ทักษะบัลเล่ต์เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันหรือการแสดงบัลเล่ต์ในโอกาสต่างๆ สามารถสะท้อนอัตลักษณ์บัลเล่ต์มหาสารคามได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนบัลเล่ต์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจะเป็นลักษณะอิสระที่ถูกระดมการมาจากหลักสูตรบัลเล่ต์เอกชนภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม แต่นิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ตะวันตก มหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถเต้นและมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะบัลเล่ต์ที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับผู้เรียนบัลเล่ต์ในหลักสูตรอาร์เอทีและหลักสูตรบัลเล่ต์อื่นๆ ได้อย่างกลมกลืนตลอดจนสามารถบูรณาการองค์ความรู้บัลเล่ต์ไปปรับใช้และต่อยอดวิชาชีพเพื่อประกอบอาชีพเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. การสร้างอัตลักษณ์บัลเล่ต์เป็นสมมติฐานหนึ่งที่ถูกวิเคราะห์โดยการอ้างอิงหลักสูตรเอกชนมาปรับใช้ตลอดจนระเบียบข้อบังคับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามซึ่งจะมี

การเรียนการสอนทั้งทางด้านทักษะและวิชาการ จะมีอุปสรรคในการกำหนดกรอบและการแสวงหาตัวตนของผู้เรียนที่ขึ้นอยู่กับนโยบายที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรบัลเลต์เอกชนของ อาร์เอ็ด ซีเอสทีดี และรัสเซียนสคูลที่เน้นในเรื่องทักษะ และใช้เวลาอยู่ในห้องเรียนเพื่อนำเสนอความเป็นเลิศทางด้านทักษะบัลเลต์ จะสามารถค้นหากรอบแห่งตัวตนที่สะท้อนอัตลักษณ์ได้ง่ายกว่าการเรียนการสอนบัลเลต์ในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นหากผู้วิจัยในอนาคตหรือผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาอัตลักษณ์บัลเลต์ในระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงเรื่องของนโยบายทางด้านการศึกษาและการผลิตบัณฑิตเป็นหลักจึงจะสามารถเชื่อมโยงแนวคิดและนโยบายดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกันได้อย่างมีเอกภาพดังที่ Ian Watson (2002 : 12) ได้อธิบายว่า ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมอันหลากหลายมี การผสมผสานวัฒนธรรมทางด้านการแสดงที่มีการปรับเปลี่ยนและปรับลดซึ่งวิธีการปรับเปลี่ยน (Fused) และการปรับลด(Reductivist) เป็นผลผลิตของการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดอัตลักษณ์และบริบทนอกเหนือไปจากสิ่งที่มีอยู่แต่เดิมสู่สิ่งที่ผ่านกระบวนการปรับเปลี่ยนและลดทางวัฒนธรรม อันจะนำมาซึ่งผลผลิตที่เป็นทางเลือกและมีอิสระจากกฎระเบียบแบบแผน

ในทางวัฒนธรรม คำว่ารูปแบบ สไตล์ หรือ คำรับมีความแตกต่างกันในการใช้คำอธิบายความเพื่อการสื่อสารในการจำแนกหรือจัดหมวดหมู่อัตลักษณ์บัลเลต์เพื่อสร้างความหมายที่สะท้อนความเป็นตัวตนเช่น รูปแบบบัลเลต์ สไตล์บัลเลต์ เอกลักษณ์บัลเลต์ อัตลักษณ์บัลเลต์ คำรับบัลเลต์ คำเรียกบัลเลต์เพื่ออธิบายความดังกล่าวผู้วิจัยเสนอแนะว่าหลักสูตรบัลเลต์จากสถาบันทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ นั้นเป็นกระบวนการและวิธีการเข้าถึงคำรับบัลเลต์ที่ได้ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมให้สอดคล้องกับบริบทที่มีความแตกต่างกัน เพราะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่างๆ ทางร่างกายและจิตใจจะกระทำโดยผ่านระบบสัญลักษณ์หลาย

รูปแบบ เช่นการแต่งกายเพื่อแสดงความเป็นสมาชิกของสถาบันหรือสถานศึกษาที่มีการเลือกใช้สี สัญลักษณ์หรือรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ก็เพื่อแสดงความเป็นตัวตนให้กับบุคคลรับรู้ การสื่อสารในการแสดงเพื่อสะท้อนความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคลกับสิ่งที่ผู้อื่นมองเห็นในตัวตนของเรานั้นอาจไม่มีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกัน ดังนั้น อัตลักษณ์บัลเลต์จากแหล่งต่างๆเกิดขึ้นจากนโยบาย แผน หลักสูตรวิธีการสอน การปฏิสังสรรค์ทั้งระหว่างผู้สอนที่สกัดความรู้จากประสบการณ์บัลเลต์จากหลากหลายบริบทมาบูรณาการปรับใช้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานและทักษะของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนอาจมีอัตลักษณ์และพฤติกรรมตลอดจนบุคลิกที่ไม่เหมือนกัน เมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนบัลเลต์และซึมซับความเป็นบัลเลต์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เรียนจะได้รับการบ่มเพาะ หล่อหลอมจากต้นแบบจากผู้สอนและมีการปฏิบัติบัลเลต์ที่เหมือนกัน ท่วงท่าเดียวกัน ซึ่งส่งต่อการแสดงออกทางการเต้นบัลเลต์ในเชิงประจักษ์ให้ผู้อื่นรับรู้ได้ นอกจากนี้เมื่อผู้เรียนมีความชำนาญในทักษะมากขึ้น ผู้เรียนมีการแสดงออกทางท่วงท่าบัลเลต์ที่ตนถนัดและชำนาญสามารถนำมาบูรณาการปรับใช้ในการแสดงออกในเชิงศิลปะการแสดงให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของบริบทและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรบัลเลต์ในระดับอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องต่อความต้องการของผู้ว่าจ้างงานภายหลังที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของทักษะของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วกับตลาดแรงงานและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดจนผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนบัลเลต์ตามหลักสูตรเอกชนเพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นและจุดด้อยของการผลิตบัณฑิตทางด้านนาฏยศิลป์ตะวันตก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (2557).
วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ พันธกิจ. สืบค้น
เมื่อ 22 มิถุนายน 2557, จาก [http://
www.culture.go.th/thai/index.
php?option=com_content&view=ar
ticle&id=56&Itemid=60](http://www.culture.go.th/thai/index.php?option=com_content&view=article&id=56&Itemid=60)
- ยศ สันตสมบัติ. (2548). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ
: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศราณี เวศยาสิรินทร์. (2554). **การสร้างอัตลักษณ์คน
ได้ผ่านหนังตะลุง**. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ศิริมงคล นาฏยกุล. (ม.ป.ป.). **ประวัติบัลเล่ต์ในเขต
ภาคอีสาน**. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2558,
จาก [http://www.journal.msu.ac.th/
upload/articles/article245_99527.
pdf](http://www.journal.msu.ac.th/upload/articles/article245_99527.pdf).
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2549). **นาฏศิลป์รัชกาลที่ 9**.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ บุญเพ็ง. (2542). **ประวัติบัลเล่ต์ในประเทศไทย**.
(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย).
- Hahn, T. (2007). **Sensational Knowledge :
Embodying Culture through
Japanese Dance**. USA : Wesleyan
University Press.
- Ilythya de Ligniere. (2009). **An intercultural
encounter: The Dance Fusion
Project**. London: Routledge.
- Watson, I. et al.. (2002). **Negotiating Cultures:
Eugenio Barba and the intercul
tural debate**. Manchester :
Manchester University Press.